

Hundra procents dödlighet för Bagdads falkar

[Speaker 2]

Blunda ett ögonblick och försök föreställa dig det här. Sätt stämningen i ditt inre, liksom. Vi befinner oss i Bagdad.

Det är högsommar. Året är 2012 och värmen är, alltså den är direkt brutal.

[Speaker 1]

Verkligen. Det är ju ofta runt 48 grader i skuggan där.

[Speaker 2]

Precis, 48 grader. Och luften är helt tjock av ett brunt ökendamm som lägger sig över staden som en strädhinna.

[Speaker 1]

Ja, det tränger in precis överallt.

[Speaker 2]

Och den här staden då, med sina 5 miljoner invånare, den hålls bokstavligen ihop av 10 243 vägsbärrar.

[Speaker 1]

10 000! Det är en siffra som är svår att ens ta in.

[Speaker 2]

Helt otroligt. Det är som järnklamrar på ett ruttet skeppskrov. Välkommen till den här djupdykningen.

[Speaker 1]

Tack så mycket, det är fantastiskt att vara här.

[Speaker 2]

Idag har vi ett oerhört starkt källmaterial framför oss. Det är ett djupt detaljerat reportage från Cite-magasin skrivet av Wolfgang Bauer.

[Speaker 1]

Ett helt makalöst reportage faktiskt.

[Speaker 2]

Verkligen. Och vårt uppdrag idag är att undersöka en av världens absolut farligaste arbetsplatser. Vi ska försöka förstå den extrema psykologiska och tekniska verkligheten för Bagdads falkar.

[Speaker 1]

Ja, inrikesministeriets insatsstyrka.

[Speaker 2]

Precis, en irakisk polisstyrka som är helt specialiserad på att disarmera bomber. Att läsa om deras vardag är som att kliva in i en verklighet som nästan spränger gränserna för vad en människa ska kunna klara av.

[Speaker 1]

Och anledningen till att just den här gruppen är ett så fascinerande mikrokosmos att studera är att det ger oss en fönsterplats till extrem mänsklig anpassning. Det handlar liksom inte bara om teknik och sprängämnen utan om hur människor psykologiskt hanterar en konstant överhängande dödlig stress.

[Speaker 2]

Ja, för pressen måste vara total.

[Speaker 1]

Absolut. Och tittar vi på den större bilden så utspelar sig ju detta i en otroligt laddad politisk och social kontext. Året är alltså 2012.

[Speaker 2]

USA har precis dragit sig ur, va?

[Speaker 1]

Ja, exakt. De amerikanska trupperna lämnade landet för bara ett år sedan. Så Bagdad är en stad som är djupt ärrad av invasionen 2003 och det blodiga inbördeskrig som följde därefter.

[Speaker 2]

Staden är väl ganska uppdelad också?

[Speaker 1]

I allra högsta grad. Den är i praktiken helt uppdelad i sunnitiska och schoitiska bostadsområden, separerad av enorma gråa betongmurar.

[Speaker 2]

Vilket klimat att jobba i!

[Speaker 1]

Och premiärministern Nuri al-Maliki regering vacklar. Hans schoitiska allierade anklagar honom för att samla makt, medans sunniterna anser att han driver en systematisk kampanj mot dem. Misstänksamheten pyr verkligen överallt.

[Speaker 2]

Alla misstänker alla, typ.

[Speaker 1]

Precis. Tidigare milismedlemmar sitter nu i ministerier eller driver butiker, men alla vet att de när som helst kan ta till vapen igen.

[Speaker 2]

Så på ytan har kriget kanske svalnat lite?

[Speaker 1]

Ja, men krafterna under ytan sliter ständigt i sprickorna.

[Speaker 2]

Och det är ju mitt i den här brutala och instabila miljön som Bagdads falkar verkar. Deras uppdrag är att åka ut när de där sprickorna briser.

[Speaker 1]

Deras vardag är ju ett konstant undantagstillstånd.

[Speaker 2]

Ja, och statistiken för vad det har åstadkommit och vad det har kostat dem, den sätter verkligen allt i perspektiv. Sen enheten grundades 2005 har de disarmerat över 11 000 bomber.

[Speaker 1]

11 000?

[Speaker 2]

11 000 bomber, ja. Men priset är obeskrivligt. Styrkan består i dagsläget av 48 män.

Men sen starten har 53 poliser i enheten dött i tjänst.

[Speaker 1]

Det är alltså en helt absurd siffra om man tänker efter.

[Speaker 2]

Ja, rent matematiskt betyder det att enheten historiskt sett har haft en dödlighet på över 100 procent. De har liksom förbrukats och dött en hel gång om.

[Speaker 1]

Vilket givetvis formar precis hela deras existens. När man lever med de oddsen så utvecklar man oundvikligen försvarsmekanismer.

[Speaker 2]

Ja, man måste ju det för att inte bli galen.

[Speaker 1]

Exakt. Den svarta humorn blir en sköld. De kallar sig själva helt öppet för de som redan är döda.

[Speaker 2]

De som redan är döda. Det är mörkt.

[Speaker 1]

Mycket mörkt. Och varje dag när de går genom korridoren mellan matsalen och sina sovrum på stationen så passerar de porträtten av sina 53 fallna kollegor.

[Speaker 2]

Så bilderna hänger liksom framme hela tiden?

[Speaker 1]

Ja, bilderna hänger där på vägen. Suddiga och grovkorniga, vissa har börjat blekna. Men deras blickar drar ständigt dit.

[Speaker 2]

Det är som en konstant påminnelse om vad som väntar.

[Speaker 1]

Ja, de lever i en oavbruten påminnelse om sin egen högst sannolika framtid. Det är inte en abstrakt risk de hanterar. Det är deras vänner som tittar ner på dem från väggen.

[Speaker 2]

Och när man inser vilken oerhört kapabel motståndare de ställs mot varje dag så förstår man ju snabbt varför siffrorna ser ut som de gör. Det här är liksom inte ett krig med tydliga fronter.

[Speaker 1]

Nej, det är en teknisk och taktisk katt-och-rotta-lek.

[Speaker 2]

Verkligen. En dödlig duell mellan bombmakare och bombtekniker. Och bombmakarna är fruktansvärt kreativa.

Döden förpackas i de mest vardagliga föremål du kan tänka dig.

[Speaker 1]

Ja, de använder verkligen allt.

[Speaker 2]

Falkarna har hittat sprängmedel i termosar, i helt vanliga kolaflaskor till och med i små cigarettpaket som slängts på gatan.

[Speaker 1]

Det är ju det som gör det så fruktansvärt svårt att upptäcka.

[Speaker 2]

Ja, de har lärmats till moskéer där religiösa böcker har gruppts ur och fyllts med sprängämnen. Vissa bombmakare har till och med specialiserat sig på att gjuta minor som är exakta visuella kopior av tegelstenar.

[Speaker 1]

Bara för att de ska smälta in i rasmassorna?

[Speaker 2]

Exakt.

[Speaker 1]

Själva kärnan i asymmetrisk krigföring. Den ena sidan försöker ständigt överlista den andra med allt mer sofistikerade eller rent av bedrägligt enkla metoder.

[Speaker 2]

Och motståndaren syns ju aldrig.

[Speaker 1]

Nej, bombmakarna syns nästan aldrig till. De rör sig i skuggorna och använder material som smugglats in från grannländer eller hemmagjorda kemiska blandningar baserade på vanligt konstgösel.

[Speaker 2]

Men det som gör det så extremt farligt är ju utläsningsmekanismerna.

[Speaker 1]

Ja, mobiltelefoner blev ju snabbt standardverktyget. Principen är otroligt enkel. En vanlig ringsignal genererar en liten elektrisk impuls.

Den impulsen leds till en tändhatt och bomben detonerar. Så för att motverka detta började polisen använda signalstörare alltså utrustning som brokerar mobilnäten i radion runt en misstänkt bomb.

[Speaker 2]

Men bombmakarna var snabba på att anpassa sig.

[Speaker 1]

Mycket snabba. De svarade omedelbart genom att överge telefonerna delvis och började istället bygga in elektroniska rörelsesensorer.

[Speaker 2]

Så om man bara kommer för nära.

[Speaker 1]

Precis. Så fort en tekniker närmar sig eller en störare försöker bryta signalen så utlöses laddningen av själva rörelsen i fältet.

[Speaker 2]

Det skapar ju en så oerhörd press på tekniken. Tänk dig själv, du ligger där på marken, du är svettig i värmen och du vet att personen som konstruerade fällan förmodligen står några hundra meter bort och bara iakttar varje rörelse du gör.

[Speaker 1]

Det är en otroligt intim och marrrömslik situation.

[Speaker 2]

Det finns ju en händelse i reportaget med en officer som heter Thamer som belyser exakt hur intim den här duellen kan bli.

[Speaker 1]

Jag berättar om den.

[Speaker 2]

För ett år sedan låg Thamer under en bilbomb. Han hade lyckats identifiera och klippa en kabel vid gaspedalen och därefter en till under passagerarsätet.

[Speaker 1]

En extremt känslig process.

[Speaker 2]

Verkligen. Han drar liksom en suck av lättnad, han torkar svetten ur pannan och tror att faran är över. Men då från ingenstans så börjar en mobiltelefon ringa någonstans inuti bilen.

[Speaker 1]

Ett ljud som i den situationen brukar betyda omedelbar död.

[Speaker 2]

Precis. Men Thamer hade utan att veta om det haft en helt ofattbar tur. Den kabel han nyss hade

klippt under sätet var just den som kopplade telefonen till själva sprängladdningen.

[Speaker 1]

Helt otroligt.

[Speaker 2]

Så han letar fram telefonen under sätet, han svarar på samtalet och skriker rakt ut i luren Du fick mig inte din rotta!

[Speaker 1]

Och svaret han får?

[Speaker 2]

Ja, mannen i andra änden, bombmackaren själv. Han svarar helt lugnt, jag tar dig en annan gång.

[Speaker 1]

Det är iskallt.

[Speaker 2]

Det låter ju som en scen ur en överdriven Hollywood-thriller, men för Thamer och hans kollegor är det en helt vanlig tista liksom.

[Speaker 1]

Det sätter verkligen fingret på den personliga vendettan i det hela. Och som om hotet från bombmackarna inte vore tungt nog att bära så kompliceras deras arbete av en rent utsagt farlig konkurrenssituation inom poliskåren.

[Speaker 2]

Ja just det, de var ju inte ensamma.

[Speaker 1]

Nej. Tidigare var Falkarna den enda bombgruppen i hela Bagdad. De var pionjärerna som utbildade de andra.

Men 2012 finns det fem olika grupper som tillhör olika ministerier och ansvarsområdena är extremt otydliga.

[Speaker 2]

Så det blir en jakt till brottsplatsen?

[Speaker 1]

Exakt. När ett larm går förvandlas staden till en biltävling. Falkarna har en särskilt bitter rivalitet med den federala polisens enhet som kallas Lejonerna.

[Speaker 2]

Lejonerna, ja.

[Speaker 1]

Lejonerna har byggt upp ett rykte om att vara extremt snabba. För att hinna först och demonstrera sin överlägsenhet så struntar de ofta i säkerhetsprotokollen och sliter loss kablar med bara händerna.

[Speaker 2]

De sliter alltså loss kablarna från bomberna med händerna?

[Speaker 1]

Med bara händerna. Att hantera känsliga sprängladdningar med den typen av nonchalans leder oundvikligen till olyckor, något som Tamer själv konstaterar i reportaget.

[Speaker 2]

Det är ju ett livsfarligt matchspel.

[Speaker 1]

Ja, i en miljö som inte förlåter ett enda misstag.

[Speaker 2]

Det är ett riskspel som är helt sjukt att greppa. Och det tar oss in på ett annat och möjligt ännu mörkare kapitel i den här historien. Korruptionen.

[Speaker 1]

Mm, korruptionen, ja.

[Speaker 2]

Falkarna åker ut varje dag och riskerar sina liv och de saknar ofta fungerande utrustning. Deras robotar är föråldrade och kassan är helt länsad.

[Speaker 1]

Och anledningen till det är ju fruktansvärd.

[Speaker 2]

Ja, enhetens egen grundare, en general. Han sitter i fängelse efter en av de mest makabra korruptionsskandalerna i modern irakisk historia.

[Speaker 1]

Berätta om det.

[Speaker 2]

Han godkände inköpet av 800 handhållna bombdetektorer från England. En modell som kallas AD-651. Prislappen låg på astronomiska 32 miljoner dollar.

[Speaker 1]

AD-651. Det är nästan svårt att prata om de här utan att bli djukt cynisk. De kallades ju ofta för trollspön.

[Speaker 2]

Trollspön, ja.

[Speaker 1]

Och det är en väldigt passande beskrivning. De marknadsfördes som avancerad teknik som kunde spåra sprängämnen på långa avstånd. Men rent tekniskt var de ingenting annat än glorifierade slagrutor.

[Speaker 2]

Slagrutor? För att hitta bomber?

[Speaker 1]

Ja, det fanns ett plasthantag. En liten antenn som snurrade runt och absolut inga elektroniska komponenter på insidan som överhuvudtaget kunde upptäcka sprängämnen. De var helt hundra procentigt verkningslösa.

[Speaker 2]

Helt tomma inuti alltså?

[Speaker 1]

Ja. Generalen köpte in dessa plastbitar för 60 000 dollar styck. Deras egentliga marknadsvärde var kanske 18 dollar.

Men deras funktionella värde var exakt noll.

[Speaker 2]

Det är fan illamående alltså.

[Speaker 1]

Han dömdes senare till 4,5 års fängelse för försiggring av statliga medel.

[Speaker 2]

Och det är ju där det brister helt i systemet. Han straffades för att han tog pengar emellan. Inte för att han utrustade landets säkerhetsstyrkor med en livsfarlig bluff.

[Speaker 1]

Exakt. Det faktum att apparaterna i sig var ett rent bedrägeri stod inte i centrum för domen. Och trots att det bevisade svart på vitt att de inte fungerade så fortsatte säkerhetspersonal att använda dom vid vägsbarrar över hela landet.

[Speaker 2]

Så invånarna trodde dom var säkra?

[Speaker 1]

Jag föreställde den samhällliga konsekvensen. Invånarna i Bagdad är en stad där tolv människor mördas varje dag i snitt. Dom passerar dessa vägsbarrar.

Dom ser soldaterna svepa med sina antenner och känner en falsk trygghet.

[Speaker 2]

Hela systemet, alltså deras liv hänger på är en eller en illusion?

[Speaker 1]

En illusion, upprätthållen av korruption. Det urholkar all kvarvarande tillit till staten.

[Speaker 2]

Det är ju i den här bottenlöst, cyniska, trasiga och livsfarliga miljön som männen bakom skyddsutrustningen måste försöka navigera.

[Speaker 1]

Ja, dom är ju mänskliga trots allt.

[Speaker 2]

Exakt. Och vilka är dom egentligen? Reportaget låter oss bekanta oss med tre individer som verkligen ger den här statistiken ett ansikte och som visar hur olika människor hanterar extremt trauma.

Låt oss börja med Heider.

[Speaker 1]

Heider, ja, den unge kemisten.

[Speaker 2]

Precis. Han är 29 år gammal, har en bakgrund som kemist och är känd som den tystlåtna i gruppen. Men han är också den som ständigt kliver längst fram.

[Speaker 1]

Han är ofattbart modig.

[Speaker 2]

Vid ett larm om en misstänkt bilbomb i en taxi förväntas dom använda sin rullande robot. Standardproceduren är ju att låta roboten undersöka bilen och om faran bedöms för stor så skjuter roboten in en egen sprängladdning och spränger hela fordonet på ett säkert avstånd.

[Speaker 1]

Vilket låter logiskt.

[Speaker 2]

Men Heider väljer ofta en annan väg. Han struntar i roboten, han tar ett kofot i handen och går ensam fram till bilen.

[Speaker 1]

Och beslutet att lämna roboten bakom sig det handlar inte om dum dristighet utan om krasst övervägande i en bristfällig verklighet.

[Speaker 2]

Utrustningen sviker honom ju.

[Speaker 1]

Ja, roboten har gamla utjänta batterier. Det riskerar bara att stanna mitt på vägen fram till bomben. Dessutom, om dom spränger bilen i luften förstörs alla potentiella bevis.

[Speaker 2]

Bevis som ledningar, signaturer i sprängämnet eller de här mobiltelefonerna.

[Speaker 1]

Bevis som skulle kunna leda dom direkt till bombåkaren. Och evakueringen och röjningsarbetet det skulle lamslå hela området en hel dag.

[Speaker 2]

Så Heider han förlitar sig helt på sin egen förmåga. Han går fram, han slår försiktigt in en ruta med sitt kofot han öppnar bildörren millimeter för millimeter med ögonen fixerade vid springan för att upptäcka eventuella utlösningssvajar. Spända mellan dörren och sätet.

[Speaker 1]

En halv centimeter för snabbt och tändhatten utlöses.

[Speaker 2]

Ett enda litet misstag. Eller om bombmakaren står på tak i närheten och ser att han öppnade dörren så dör han omedelbart. Tryckågen på det avståndet lämnar ingenting kvar.

[Speaker 1]

Inte ingenting. Och när man förstår den fulla vidden av vad han gör på dagarna då blir kontrasten till hans privatliv nästan hjärtskärande tycker jag.

[Speaker 2]

Verkligen.

[Speaker 1]

När skiftet är över åker denne man som stirrar döden i vitögat varje dag hem till sin familj. Han går runt i sin lägenhet och vagnar sin fyra månaders son Kwasora.

[Speaker 2]

En otrolig kontrast.

[Speaker 1]

En man med så mycket is i magen att han plockar isär bomber för hand. Han klarade inte ens av att närvara i rummet när hans lilla son skulle omkåras. För han stod inte ut med tanken på barnets smärta.

[Speaker 2]

Det säger så mycket om hans sanna natur. Det hårda skalet är bara för jobbet. Ja, och polislönen i Irak ligger på runt 900 dollar i månaden.

Det räcker ju inte för att försörja en familj. Så efter att ha desermerat bomber åker Heider till sin brors mobilbutik och jobbar extra som expedit.

[Speaker 1]

Från livräddare till expedit på några timmar.

[Speaker 2]

Men trycket det tar ju ut sin rätt. När pressen blir för stor, när han inte kan andas sätter han sig i sin bil mitt i den mörka bagdad natten. Han sätter på musik på högsta volym och bara kör.

Från vägsbär till vägsbär.

[Speaker 1]

För att sväva.

[Speaker 2]

Ja, han säger att han gör det för att få känna att han svävar. Det är hans enda sätt att hitta någon form av frid.

[Speaker 1]

Det är ett väldigt vackert, men sorgligt exempel på hur man försöker återta någon form av kontroll

över sitt eget sinnestillstånd. Heiders strategi är internaliserad. Men kollegan Ahmed, han representerar en helt annan psykologisk reaktion.

[Speaker 2]

Ahmed, ja han är ju en helt annan typ av karaktär.

[Speaker 1]

Utåt sett är Ahmed klyschan av en gränslös machopolis. Han spelar ständigt rollen som en glad festprisse och kvinnorsjusare. Han pratar högt, han agerar tufft.

Men inuti hans klädsåk? Ja, inuti hans klädsåk på stationen, där ligger ett objekt som avslöjar sanningen. En vanlig tång, noggrant inlindad i en vit handduk.

[Speaker 2]

Och historien bakom denna tång är ren mardröm. För ett halvår sedan detonerade en kraftig bomb under en linjebuss full med passagerare.

[Speaker 1]

En fruktansvärd scen.

[Speaker 2]

Som bombtekniker var Ahmed tvungen att finnkamma brottsplatsen efter bevis, mitt bland de döda och skadade. Under det arbetet tvingades han använda just den där tången för att plocka upp mänskliga kvarlevor från asfalten.

[Speaker 1]

Det var ett ögonblick som knäckte något inom honom.

[Speaker 2]

Ja, sedan den dagen vägrar han röra vid tången. Den ligger kvar i skåpet, inlindad i sin handduk, som ett fysiskt och tyst monument över hans trauma.

[Speaker 1]

Och istället för att bearbeta det så dövar han sig själv.

[Speaker 2]

Han dricker stora mängder Arrak, det här lokala brännvinet. Han sätter sig i sin bil och pressar upp den i 150 kilometer i timmen på motorvägen.

[Speaker 1]

Han söker intensiv destruktiv stimulans för att överrösta minnena.

[Speaker 2]

Och han drar till nattklubbar också.

[Speaker 1]

Ja, han frekventerar nattklubbar där han byggt upp en falsk verklighet. På klubbarna ber han ofta presentatörerna att ropa ut hans namn över högtalarna Bagdads falke är här.

[Speaker 2]

Han vill bli sedd som en hjälte.

[Speaker 1]

Akkompanerad av trummor och applåder från publiken låter han sig hyllas. Han köper illusionen av att vara en odödlig firad hjälte. Han omger sig med kvinnor och högljudd musik för att under några timmar slippa tänka på vad han såg vid den där bussen.

[Speaker 2]

Och vad han förmodligen kommer att tvingas se dagen därpå.

[Speaker 1]

Det är eskapismdragen till sin absoluta spets.

[Speaker 2]

Om Ahmeds R är dolda under en fasad av fest så är Yassims R i allra högsta grad fysiska och ständigt närvarande.

[Speaker 1]

Yassim, hans historia, är kanske den tungsta.

[Speaker 2]

År 2010 larmade Yassim till en incident i det tätbefolkade området Sadri City. De hade säkrat området och hittat en andra bomb som skulle röjas. Precis när Yassim böjde sig fram över sprängladdningen för att klippa utlösningkabeln exploderade en tredje bomb.

[Speaker 1]

En fälla i fällan.

[Speaker 2]

Den var extremt väl gömd, bara fem meter bakom ryggen på honom. Han filmade faktiskt hela händelseförloppet med sin egen mobiltelefon för att dokumentera fyndet. Tryckvågen var enorm.

[Speaker 1]

Han slungade sig iväg.

[Speaker 2]

Ja, metallsplitter trasade sönder hans underliv, brände hål på tarmarna och knäckte hans höft. Han överlevde ju mirakulöst, men han tillbringade sju månader på intensivvårdsavdelningen.

[Speaker 1]

Och det är nu den verkliga tragedin i Yassims liv börjar. Samhällets totala svek. Hans kropp läkte aldrig helt.

[Speaker 2]

Han bär ju bokstavligen fortfarande på bomben.

[Speaker 1]

Ja. Idag har han fortfarande fyra vassa metallsplitter kvar djupt inbäddade i urinblåsans vägg. Splittret rör på sig vid varje rörelse, vilket innebär en konstant smärta och en överhängande risk att det lilla som finns kvar av blåsan skärs sönder inifrån.

[Speaker 2]

Och han kan inte få hjälp i Irak.

[Speaker 1]

Nej, de irakiska kirurgerna anser att ingreppet för att ta bort dem är alldeles för riskabelt och komplicerat. Det krävs specialister utomlands för att utföra operationen. Och staten vägrar betala.

Den irakiska regeringen, samma regering som han offrade sin kropp för att skydda, vägrar finansiera specialistvården, så Yassim är fast.

[Speaker 2]

Han har ju tvingats tillbaka till stationen, men klarar inte av fältarbete. Han sitter vid ett skrivbord han avskyr och spelar datorspelet slaget om Stalingrad dagarna i ända.

[Speaker 1]

Och hans närvaro är en plåga för de andra.

[Speaker 2]

De orkar inte se honom.

[Speaker 1]

Kollegorna, till och med Heider, undviker aktivt hans kontor. De klarar inte av att se honom i ögonen. För i Yassims trasiga kropp ser de exakt den framtid de alla innerst inne fasar för.

[Speaker 2]

I sekunden bomben detonerade, när Yassim slungades genom luften, ställde han sig själv en sista fråga. Han såg sin egen trasiga fot. Han såg den rosa röken från sprängämnet blandas med den blåa himlen och han kände en otäglich smärta.

[Speaker 1]

Vad tänkte han?

[Speaker 2]

Hans tanke var, är det här döden? Men sekunderna tickade vidare, smärtan fortsatte. Då insåg han, nej det här är inte döden, det här är livet.

[Speaker 1]

Att överleva blev i hans fall nästan ett hårdare straff.

[Speaker 2]

Det är fruktanslårt. Och allt detta tryck och trauma byggs upp mot ett enormt klimax i staden. Det är dags för den stora årliga pilgrimsfärden.

[Speaker 1]

En extremt sårbar tidpunkt.

[Speaker 2]

Omkring sju miljoner skiter förväntas tåga genom Bagdads gator för att sörja imamen Karim, som

enligt traditionen förgiftades på 700-talet. Sju miljoner människor rör sig genom en stad som redan är på bristningsgränsen.

[Speaker 1]

En av världens absolut största processioner.

[Speaker 2]

Hela Bagdad är praktiken nedstängd för trafik och spänningen går ju nästan att ta på.

[Speaker 1]

Vi måste verkligen förstå varför detta är en så extremt kritisk tidpunkt. Under Saddam Husseins sunnitiskt dominerade regim var dessa skitiska sorgeprocessioner strängt förbjudna.

[Speaker 2]

Så det är en styrkuppvisning nu?

[Speaker 1]

Precis. När de nu återigen genomförs fungerar de som en massiv manifestation av skitisk identitet och makt. Och just därför blir de en gigantisk måltavla för sunnitiska extremistgrupper.

[Speaker 2]

Bara rykten om bomber har ju tidigare varit förödande.

[Speaker 1]

Ja, år 2005 spreds ett falskt rykte om en självmordsbombare bland pilgrimerna på en bro i Bagdad. Paniken som uppstod ledde till att över 950 människor trampades ihjäl eller drunknade i floden.

[Speaker 2]

Bara på grund av ett rykte?

[Speaker 1]

Bara ett rykte. År 2007 sprängdes den Gylne mosken i Samarra under en liknande period, vilket i många avseende blev startskottet för de blodigaste åren av inbördeskriget. Insatserna kunde inte vara högre.

[Speaker 2]

Ett enda lyckat attentat skulle kunna starta kriget igen.

[Speaker 1]

Ett enda storskaligt attentat under pilgrimsfärden skulle kunna utlösa en kedjereaktion som kastar hela landet tillbaka in i total okontrollerbar anarki. Ministerpresident Maliki kallar till oavbrutna krismöten.

[Speaker 2]

Och de placerar ut frivilliga.

[Speaker 1]

Regeringen placerar ut tusentals frivilliga längs rutterna som sprutar en parfymerat vatten på massorna bara för att förhindra att pilgrimerna kollapsar i den tryckande 48-gradiga värmen.

[Speaker 2]

Och vilka hittar vi mitt i detta pulserande hav av potentiella måltavlor? Jo, bombpoliserna själva. De tillhör också den schiitiska majoriteten.

[Speaker 1]

De är ju en del av folket.

[Speaker 2]

När hotbilden tillfälligt verkar minska framåt i eftermiddagen när bomberna liksom lyser med sin frånvaro då bestämmer de sig för att delta i sörjandet som privatpersoner. Samer, mannen som klippte kabeln till mobiltelefonen, han tar med sig sin fru. Han rullar bokstavligen in barvagnen med sina nyfödda tvidlingar rakt in i denna myllrande folkmassa omgiven av människor som letar efter martyrskap.

[Speaker 1]

Det är en otroligt surrealistisk bild. Riskmedvetenheten verkar som bortplåst.

[Speaker 2]

Ja, och länge, länge går allting bra. Solen börjar sjunka. De värsta farhågorna verkar inte besannas.

Folkmassan har börjat jobba av och söka sig mot bussar och bilar för att åka hem. Men så, precis när alla andas ut, händer det.

[Speaker 1]

Något priserar.

[Speaker 2]

En självmordsbombare utlöser sin väst vid en hållplats för samåkningstaxi. 11 människor slits i stycken på bråkdelen av en sekund. 45 personer skadas svårt.

[Speaker 1]

Och hur poliserna reagerar när de samlas på stationen efteråt illustrerar smärtsamt tydligt vad det här yrket gör med det mänskliga psyket.

[Speaker 2]

Kontrasten är ju total.

[Speaker 1]

Inne i fikarummet sitter en ung, nyutexaminerad löjtnant som nyligen flyttats in från en lugnare provins för att förstärka styrkan. Han har precis kommit tillbaka från taxihållplatsen.

[Speaker 2]

Han är ju helt förstörd.

[Speaker 1]

Han bryter ihop fullständigt. Han sjunker ner i en fåtölj, skakar okontrollerbart, pressar händerna håk mot varandra och tvingar sig själv att inte snifta högt. Han får ur sig orden jag vet inte vad jag har sett.

Om köttet på marken var kvinnor eller barn. Han befinner sig i akuta hock över den ofiltrerade totala fasan.

[Speaker 2]

Men veteranerna då?

[Speaker 1]

Kontrasten till veteranerna kunde inte vara skarpare. Tammer sitter en bit bort. Han muttrar bara att han hade rullat barnvagnen där med sin familj bara minuter tidigare.

En till synes abstrakt tanke för honom nu.

[Speaker 2]

Och Ahmed?

[Speaker 1]

Ahmed fäst prisen betongen i skåpet. Han tar en klunk vatten, suckar och fäller en otroligt krass kommentar. Den där pilgrimsfärden borde helt enkelt förbjudas av polisen.

[Speaker 2]

Det är allt han har att säga.

[Speaker 1]

Ingen tårfäls. Ingen darrning på rösten. Det är en fullständig bottenlös avtrubbning inför döden.

[Speaker 2]

Och det är kärnan i vad vi kan lära oss av det här reportaget tror jag.

[Speaker 1]

Verkligen. Det handlar om den mänskliga hjärnans skrämmande förmåga att anpassa sig. Ett extremt undantagstillstånd oavsett hur våldsamt, blodigt eller orättvist det är tenderar till slut att omvandlas till en grå vardag.

[Speaker 2]

Vi stänger av.

[Speaker 1]

Vår biologi tillåter oss inte att upprätthålla panik eller extrem dödsungest dygnet runt. Vi tvingas normalisera det bizarra för att överhuvudtaget kunna fortsätta fungera.

[Speaker 2]

Männen i Bagdads falkar de kliver dagligen in i dödens absoluta närhet. De befinner sig bokstavligen millimeter från totalutplåning.

[Speaker 1]

Men när skiftet är slut då åker de hem.

[Speaker 2]

De byter böjor på sina nyfödda barn. De säljer mobiltelefoner över disk. De spelar datorspel vid ett skrivbord.

Och de söker bekräftelse på nattklubbar.

[Speaker 1]

Livet, hur trasigt och omringat av döden är insisterar fanatiskt på att fortsätta.

[Speaker 2]

... mellan bottenlåst tragedi och en djup undran för människans förmåga att uthärda.

[Speaker 1]

Dessa 48 män bär i princip hela stadens trygghet på sina axlar.

[Speaker 2]

Beväpnade med kofötter och omgivna av fejkade detektorer och korrruption. Svikna av det system de svuret att skydda. Ändå åker de ut gång på gång när larmklockan ringer.

[Speaker 1]

Det är definitionen av ett tyst heroism.

[Speaker 2]

Innan vi skilsåt idag vill jag skicka med dig som lyssnar en tanke. Något som sträcker sig långt utanför Bagdads gränser.

[Speaker 1]

Något vi alla kan relatera till.

[Speaker 2]

Vi hörde om de falska bombdetektorerna. AD-651. Plastbitar som inte gjorde någon som helst nytta men som fick miljontals människor att känna sig trygga när de passerade vägspärrarna.

[Speaker 1]

En ren illusion av säkerhet.

[Speaker 2]

Det väcker en ganska obehaglig fråga om våra egna liv. Hur mycket av den säkerhet vi omger

oss med är egentligen bara teater? Vi förlitar oss på rutiner, försäkringar och system som får oss att känna att vi har kontroll över en i grunden kaotisk värld.

[Speaker 1]

System som vi sällan ifrågasätter.

[Speaker 2]

Men vad händer den dagen vi inser att många av våra egna vägspärrar i livet kanske bara är tomma plasthantag som snurrar i vinden? Tröstar vi oss hellre med en illusion av kontroll än att acceptera hur sårbara vi faktiskt är?

[Speaker 1]

En mycket bra och provocerande fråga.

[Speaker 2]

Tack för att du var med oss på den här dypdykningen. Vi hörs snart igen.